

Et tilfelle av saltforgiftning (vannmangel) hos gris

Den 29. april 2011 ble 2 døde pluss 3 syke griser observert i 3 slaktegrisbinger ved siden av hver andre hos en produsent på Jæren. Dette var i en kombinert besetning med 16 årspurker. De syke grisene hadde tydelige nervøse symptomer, var ustøe og ristet. Kvelden før hadde alt sett ut til å være i orden i grisehuset. Fôringen bestod av tørrfôr som ble dosert fra en fôrvogn pluss myse som ble fôret ut fra en egen tank.

De døde grisene ble omgående kjørt til Veterinærinstituttet Sandnes for obduksjon. På spørsmål om vannforsyningen var i orden svarte eier umiddelbart ”ja”. Innen en halvtime etter at kadavrene var levert tok imidlertid eier kontakt og fortalte at han hadde oppdaget svikt i vanntilførselen – en sløyfe som forsynte en seksjon med slaktegrisbinger var avstengt. Han hadde nå 5 griser med symptomer, disse flyttet han inn i egen bing og berget alle.

De viktigste makroskopiske funn under obduksjonen var dehydrering pluss ødemlignende forandringer i hjerne og hjernehinne. Den ene grisen hadde erosjoner i mageslimhinnen. Hos den andre var det tydelige blødninger i hjertemuskulaturen. Bakteriologisk undersøkelse av hjerne, lever, lunger og hjerte ga negativt resultat. Histopatologisk undersøkelse viste ødem og uttalt infiltrasjon av eosinofile granulocytter rundt blodkar i hjernevev hos begge dyr, minst hos den som hadde blødninger i hjertet.

Diagnosen eosinofil meningoencefalitt samt hjerneødem ble stilt hos begge griser. I en kommentar ble saltforgiftning nevnt som den mest sannsynlige årsaken til obduksjonsfunnene.

Saltforgiftning hos gris opptrer nesten utelukkende som følge av svikt i vanntilførselen og ikke av forhøyet saltkonsentrasjon og kan derfor kalles indirekte saltforgiftning eller “vannmangel”. Karakteristiske symptomer kan utvikles etter få timer med vannmangel. Ofte blir symptomene utløst når grisene på nytt får fri tilgang på vann. Det skyldes rask utvikling av hjerneødem. Hvis en oppdager tegn på saltforgiftning/vannmangel er det viktig å normalisere vanntilførselen gradvis for å unngå hjerneødem. Hos griser som har utviklet markerte kliniske symptomer er prognosen dårlig. Så lenge grisene har fri tilgang på vann vil det sjelden oppstå saltforgiftning på grunn av høyt inntak av NaCl.

Vi lurte også på om saltinnholdet i mysen hadde bidratt i nevneverdig grad. Meieriet som produserte mysen oppga saltkonsentrasjonen på volumbasis for å være omtrent 0,3 %. Det ser altså ut for at mysebidraget har heller gått i retning av å motvirke/forsinke saltopphoping i kroppen.

Eier har senere fortalt at vannforsyningen til den aktuelle seksjonen ble stengt fordi det oppstod lekkasje fra et rør. Reparasjonen ble utsatt og han hadde glemte at kranen var stengt.